

ע"ד האיסור להתגרות באומה"ע

כבוד הרב הגאון העורך שליט"א שלו' רב. כבודך יצא לסתור מה שכתבתי בקונטרס הקודם, לברר שאין להתגרות באומות, וכ' חילק בין מרידה ובין התגרות, והענין של התגרות לא נאמר בשום מקום, כך כתב כ"מ. והנה מצאתי שלא כדבריו, וביב"ע על שה"ש ח' ד', כתב מפורש, מה דין אתון מתגרין בעמי ארעא למפק מן גלותא וכו' עיי"ש. הרי מפורש איסור התגרות באומה"ע.

מה שכתב ששאר גדולי ישראל ג"כ למדו הש"ס בסוף כתבות, וחס לי' לזרעי' דאבא לחלוק על גדולי ישראל, אבל אני רוצה להביא כאן קטע אחד מסה"ק ויואל משה בשם הגה"ק ר"א גאלאנטי ז"ל, ויראה מיד שאינו צודק כלל, וענין הג' שבועות נוהג בכל זמן ובכל עת ובכל שעה.

וזה"ל הרה"ק המחבר ויואל משה במאמר ג' שבועות סימן ע"ה, והקדוש ר' אברהם גאלאנטי זצוק"ל (אשר החיד"א בשה"ג אות א' כתב עליו, הוא הקדוש מופלג בקדושה ככתוב בס' שבחי האר"י והוא הי' מגדולי תלמידי הרמ"ק זצ"ל ועיי"ש שהאריך בשבחו) הביא בספרו זכות אבות על מס' אבות מעשה רב וזלה"ק, על המשנה דאל תתוודע לרשות, כלומר, להשביע השבעות כנגדם ולמרוד באומות ולצאת למלחמה כנגדם, כמו שהעלו על לב אנשי פורטוגאל, ורצו להרים ראש להרגם וללכוד המלוכה, והי' שם זקן אחד ושאל על ידי שם אחד והשיבוהו, אם תעירו ואם תעוררו וגו', וכמו שפירשו ז"ל ג' שבועות השביע הקב"ה את ישראל, אחת שלא ימרדו בהקב"ה, וז"ש ואל תתוודע לרשות דהיינו רשות הרבים, לילית ובן זוגה ס"מ וע' שרים עכ"ל הק'. והנה אנשי פורטוגאל עשו גזירת שמד והרגו במיתות משונות ר"ל כנודע, והנה עברו על השבועה באופן נורא, והי' זה בימי גלות שפאניא וכפי הנראה מאותה המעשה שבס' הנ"ל, שהיה בכוחם להרגם וללכוד המלוכה ולהנצל מכל אלה, ואעפ"כ השיבו מן השמים, שלא לעבור על השבועה, ופלא בעיני הלשון שכתב בהשבועה, שלא ימרדו בהקב"ה, ולא מצינו לשון זה בשום מקום, וצ"ל הכוונה דאם עוברין על אלו השבועות

הוה מרידה בהקב"ה ולהלן יתבאר בזה, ועכ"פ הדבר ברור בלי ספק שאין אלו השבועות תלויות כלל בשבועות האומות. עכ"ל"ק, ויראה מכאן כ"מ דענין הג' שבועות, שייך בכל מקום ובכל זמן ואף במלכות פורטוגאל, וע"כ שפיר כתבתי שאני תמה על גדולי ישראל שפסקו בפשיטות דאסור ליתן לערבים אף שעל קטן מאדמת ארץ ישראל שלא הזכירו כלל את הש"ס דכתובות הנ"ל.

אכן רוצה אני לעורר שלא באתי ח"ו להרהר אחרי גדולי ישראל הנ"ל, ומי אני ואני זדמ"ח, ואין כוונתי, אלא ללמוד ולהבין הסתירות והקושיות השונות בחיינו ולעמוד על האמת לאמתה של תורה והלכה.

לבסוף אזכירה נא כאן המ"ר בדברים פ"א סי' י"ז ד"א מהו רב לכם אם ראיתם לעשיו שמבקש להתגרות בכס פנו לכם צפונה ואין צפונה אלא תורה ועיי"ש.

וכן מה שכ' שתי סתירות בנשימה אחת, כתב שצדקו אותם שאין לעשות מדינה לפני ביאת הגו"צ ואח"כ מאשים את החרדים שלא עשו הרבה לריבוי הקדושה, והנה אם המדינה אסורה מה ריבוי קדושה שייך, ומלבד הכל הרי גדולי הצדקים בנו שם הרבה בתים ומוסדות התורה וכידוע.

אגב אומר לו שהרבה מנכבדי קוראי המאור, הביעו לי יישר כוח בגלל אמרותי הטובות, ובפרט לחזק את ענין של איסור ההתגרות מן הסה"ק רבנו בחיי, אבל אחד המכנה עצמו "רב" הוכיח אותי, למה זה אני שו"ט עם עורך המאור, וכל דבריו הנם היפך האמת ורחוקים מיראת שמים.

והנני בכל הברכה והוקרה מאוד

איתמר לייפער

האדמו"ר מבושטינא במאנסי

תשובת העורך : אתחיל במה שסיים הרבי הצעיר שליט"א מבושטינא, חזק ואמץ ולכה נא לאורם ולשבחם של נכבדי קוראי המאור, גדולי התורה ותלמידי חכמים, אוהבי אמת ויראת שמים, יכתבו ויחתמו כולם בסשצ"ג לאלתר לחיים טובים ולכט"ס. ע"ד הכמו "רב" שהוכיחו וכו', מן הצורך שיבדוק את כליו לראות אם ציטיותיו כשרות, ואם יודע בדוחק פסוק תומש ורש"י וכו' . . . באמת איני להוט כל כך לדון בעיניי הללו.

ועי' חו"מ סי' רמ"ו סי"א בריא ששלח כלים ממדינת הים וכ"ו הראוי לבנים כגון ספרים וכלי מלחמה לבנים, והראוי לבנות כגון כלי משי הצבועים וחלי זהב יטלום הבנות וכ"ו.
ירוע שהמחבר והרמ"א אינם מביאים אלא הלכות הנהגות בזה"ז.

מיהו אפשר שדינים הללו נוהגים רק בא"י ולא במדינת עכו"ם. הגם שקשה למצא איזה דין או רמז שמחויבין ישראל לפשוט צוארם ר"ל לטבח לפני כל גולן וצורך ובנס פורים כבר היו בגלות בבל וגם בנס חנוכה כבר היו משועבדים למלכיות ועמדו על נפשם.

כבר כתבתי שיש חילוק עצום בין להחריב את המדינה, ובין להחריב את הציונות.

השואפים להחריב את המדינה, למסרה לערבים, או להטילה לים, הנה בתאומם לדם, אינם מבחינים בין דם פסולים לדם כשרים. ברור שהמנהיג הידוע המתחבר עם הערבים, לא קיבל רשות משום רב או ב"ד. ואין רב ומורה הוראה אחראי שיתן לו היתר להתחבר עם רוצחי ישראל ר"ל, עם אלה שרצחו בשנת תרפ"ט את ישיבת חברון ועדיין ידם נטויה. והעסקן הקנאי דגן יש לו לאלפים חברים בין כתות השמאל, המפ"מ והמפא"י וכיו"ב, שנפשמם הטמאה יוצאת להיות עם אחד עם הערבים.

אולם הרוצים להחריב הציונות, את הציונות ולא את הציונים, הרי זו חובה רבה על כל איש יהודי, מאמין בד' ובתורתו, לצאת חוצץ כנגדה, ואף בכלי מלחמה, כי היא היא השונא האיום של תורתנו ואומתנו, והנה שונאה הכבוש של כל יהודי חרדי בכל העולם. לפני כמה שנים כבר הדפסתי מהספדו של הגר"י סארגא, שאמר כן בקהל עצום, אשר חובתנו לצאת בקהל עם בכל כלי זיין נגד שונאנו האיום, הציונות דגן ונושאי דגלה.

ועוד הפעם, אם ח"ו עכו"ם באים על ערי ישראל ומי שהוא ירוש שאסור לצאת כנגדם משום שאסור להתגרות, אין זו אלא חסרון אחריות לבטחונם של נפשות מישראל, כשיש בידם להגן על עצמם. אצלי אין כל ספק שאף מנהיגי קרית יואל ומאה שערים, כבר קיבצו במחסניהם דיו תחמושת וכלי זין, להגן על עצמם על כל צרה שלא תבוא, וזו היא מוסדות התורה הראשונים, ושמרתם לגפשותיכם וגו', והרעותם בחצוצרות על הצר וגו', וכי תצא למלחמה וגו' אפי' למלחמת הרשות.

מה שהביא בשם הגר"א גאלאנטי ז"ל, הר"ז ראי' לדברינו שיש חילוק בין מרד והתגרות ובין לעמוד על הגנש כשרוצחים באים להשמיד היהודים אף

שישנם כמה עקמומי המוח המביטים אחרינו בעין לא טובה, אבל ידועים לי לאלפים בני תורה כו', השותים בצמא את דברינו, מחמת רעבון להלכה פסוקה ולדעת תורה בנד"ז, והם הם המשפיעים עלינו לא להתחשב כלל עם התועים והמתעים ויקוב הדין את ההר.

ועכשיו להשגתו מתרגום שה"ש.

לכאורה במושכל ראשון השגתו קולעת אל המסרה, ומשמע שהלחץ זה הדחק לצאת מן הגלות, הנה התגרות באומות. אולם אם ידייק בדברי התרגום יראה אדרבא, ראייה גדולה למה שאמרתי.

וז"ל התרגום, יאמר מלכא משיחא וכ"ו. א"כ התרגום מיירי ממלך המשיח, מה שיאמר לישראל, וישיבעם שלא להתגרות באומות, ולהמתין עד שישמד את כתות גוג ומגוג ועי"ש.

נתברר שדעת יב"ע שהענין של התגרות יהי רק בימות המלך המשיח ולא קודם לכן.

והנה יש כאן עיון רב, והא יב"ע הי' מגדולי התנאים, הגדול שבתלמידי הלל הזקן, כמובא בסוכה דכ"ח ע"א, ודעתו היא לגמרי אחרת מדעת האמוראים בסוף כתובות. את ארבע השבועות הראשונות הוא מפרש דמיירי בדרך המדבר, ואת שתי האחרונות, ובש"ס שלנו מיירי שלא ירחקו את הקץ ולא יגלו את סוד העיבור, ולשיטת יב"ע כל הפסוקים בקפיטל ח' בשה"ש, נוגע למלך המשיח ועי"ש.

מיהו עי' תוס' שבת קט"ו ע"א ד"ה ובידו, דכבר אפשר דתרגום כתובים לא יונתן כתבם, אבל נעשה בימי התנאים. ובכ"ע משמע דנעשה קרוב לזמנו של יונתן, רהא דבן גמליאל הזקן כבר הי' לו תרגום איוב.

ובכל ענין מתברר דתרגום כתובים נעשה ע"י אחד מהתנאים, ואסף בהם ובפרט בשה"ש, את דעות התנאים. ומה שר"ג שקעו בבנין לא מחמת שמצא בו איזה פסול, אלא מחמת ביטול בהמ"ד כבמתני' שם.

יוצא דבפירוש הכתובים היו שיטות ופירושים שונים וכבר אמרו, אין למדין הלכה מדברי אגדה. בקונטרס הקודם כתבתי לחלק בין מרידה באומה"ע לבין לעמוד על נפשם, כשהאומות ח"ו נטכנים את חיי היהודים, והבאתי כמה ראיות שצריכין היהודים להיות אחוזי חרב ומלומדי מלחמה על כל צרה שלא תבוא.

מלבד הראיות שהבאתי שם אזכירה נא כאן ההלכה ביו"ד סי' ש"מ סעיף ל"ו, קורעין על שמועות רעות, כגון שנקבצו רוב הצבור למלחמה וכ"ו עי"ש.

קושיות מרבי אחד על משנהו, וכבודך כידך סאטמאר, בודאי עליו להיזהר ולדקדק בכל אות ותג בטה"ק ויואל משה, ולא לסור ממנו כל שהוא, אבל אין שום קושיא משם על שאר גדולי ישראל, האדמו"ר שליט"א מליובאוויטש, האדמו"ר שליט"א מגור, האדמו"ר שליט"א מבלאזשוב, האדמו"ר שליט"א מחזשוניץ ב"ב, האדמו"ר שליט"א מבעלז, הגר"מ שליט"א פיינשטיין וכיו"ב, שיש להם בנדין השקפות אחרות, וכולן מיוסדות על אדני ההלכה והפוסקים ואין להקשות מזה על זה. בזמן התנאים, או מאות שנים אח"כ בזמן ועד ד' ארצות, כשהיו דעות שונות, עמדו למנין ופסקו הלכה כרוב, אבל בימינו לא שייך דבר זה וכמובן, ובודאי לא שייך להסכים לאותה השיטה הקנאית הרוצה לכופף את דעתה על כל הגולה.

והנה עיקר תמיהתו וקושיותיו על מה שאני מביא השקפותיו של כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש בכל עניני ארץ ישראל, והארכנו בזה בקונטרס רס"ה והתמיהה על תמיהתו, וכי הרבי מליובאוויטש אינו די גאון וגדול, להורות הדרך לחסידיו ילכו בה, וכי הוא אינו די פוסק ועמוד ההוראה ללמד לאנשי שלומו דרכי התורה והחסידות, ומאי קושיא היא אם יש גדול ולו שיטה אחרת וכאמור, וסוכ"ס כולם קוראים אותה הפרשה באותו השבוע, הפרשה בכל פרטיה ודקדוקיה וכחזוניה, וחסרון קצו של יו"ד בס"ת אצל כולם הוא חסרון בכשרות הס"ת, ומאי קושיא יש כאן.

מה שהביא המ"ר אין צפונה אלא תורה, בודאי היא עצה טובה, ואילו בעיניו היא עושה כן ומאסף את כל אנשי החיל שלו אל בית המדרש לתורה במקום ללכת ללבנון, לא היו גופלים חמש מאות יהודים ואלפים סצועים, ובמ"ר איכה מביא שבוכן הבית שלחו התשב"ר עם לולביהם לנצח השונאים הבאים עליהם ואבותיהם ישבו בבהמ"ד ועסקו בתורה והשונאים נחלו מפלה גוראה ע"י התשביה.

מה שכתב ע"ד סתירות, הרי כבודך הסותר היותר גדול שלדעתו ולדעת כל חבריו, המדינה בודאי פסולה וככ"ו כותב שמשקיעים סכומים עצומים בבנינה מיהו בעצם אין זו קושיא כלל. אין לך פסול יותר גדול בערי ישראל מיריתו עיר התמרים שהחרימה יהושע בסנהדרין, וככ"ו עברו ישראל החרם ובנה מחודש, והיתה עיר לשם ולגאון בערי ישראל, וכע"ה מהקדושה דוחה הרבה מהסומאה.

והנה אף לשיטת אלה שמדינה אסורה, היינו וק

מטעם המלכות, ומשמע שאילו לא היו היהודים שם רוצים למרוד, לא היו עושים להם שום רע, וככת"ש הגאון המחבר זצ"ל: „והנה עברו על השבועה באופן גורא" וכו', משמע שכבר עברו. ואמנם בשגם הרי גם הגה"ק זצ"ל, כותב שכל הענין אינו מובן, מלבד שיט כאן ענין של לא בשמים היא ובפרט בפיקוח גפשות. מיהו התמיהה על כבודך, מה ענין פורטוגאל אצל ארה"ק, ופורטוגאל אינה אדמת יהודים, והרי כ"י מספל רק בא"י, וסוכ"ס איך נקיים את ההלכה הפסוקה בכל הפוסקים, עכ"ל שצרו על ערי ישראל שיוצאים עליהם אפילו בשבת וכו', ובפורטוגאל לא היו ערי ישראל וכמובן.

(אגב, זכורני שגדולי ישראל לפני החורבן הנאצי האיום הזהירו את הציונים בפולין ובשאר ארצות, שלא יכריזו באיקסאס כללי על סחירות גרמניה, כי בזה יעלו יותר את חרון אף הנאצים. אולם הציונים לא צייתו ועשו על דעת עצמם. אפשר לומר כי גם השביתה ההיא היתה קצת גרמא בניזקין, מיהו למעשה ה"י לו להיטלר ימ"ש תכנית גמורה לחיסול היהודים עוד בטרם עלותו על השלטון, ימש"ו של כל הרשעים).

ולמעשה איני מבין את כל השגותיו מסה"ק ויוא"מ... והוא מתפלל על גדולי ישראל שאינם מורים הלכה כמו שנפסק בס' ויוא"מ, והן כבודך יודע, שכל רבי וחסידיו יש להם שיטה משלהם בפני עצמם, ואין להקשות מזה על זה. ויראה נא לדוגמא, חסידי ליובאוויטש אינם מתפללים בלי טבילה קודם שחרית, חסידי סאטמאר חצים טובלים וחצים אינם טובלים, בני קהל בני משה ורבה בכללם, אינם טובלים כלל רק ערבי י"ג, כי כן למד מנהג זה בישיבה יוניברסיטי שנתגדל בה.

חסידי ליובאוויטש אינם מברכים אלא דוקא על אתרוגי יאנאחא. חסידי סאטמאר זהירים שלא לברך על אתרוגי ארץ ישראל, מפני חשש מורכבים, ובפרט בשנת השמיטה. הרב רמ"צ ביק מדקדק לברך דוקא על אתרוג איזראעלי ואף בשנת השמיטה. הגם שהוא מחשובי הרבנים ב"התאחדות הרבנים", והוא חסיד סאטמאר מובהק. (מתוך כך זכה הוא וחתניו, כולם חברים בהתאחדות הרבנים, להיות המפקחים היחידים על „כשרות המקואות" בבארא פארק, ולהקים לעצמם „מקואות" אף כשמהרסים קיומם של אחרים, ופיקוח גפשותם" הם דוחה כל הסגת גבול וגזל).

מעכשיו וכי כבודך הרבי מבושטיגא, יצא להקשות

עליהם הם סומכים שיטתם שלא לעשות הפגנות נגד מעשי הבעלי ממשלת הציונים והתומכים מעשיהם.

האם הפסק בגמרא (חולין דף ה' ע"א) "מקבלין קרבנות מפושעי ישראל כדי שיחזרו בהן בתשובה", זה מה שמצדיק אז למה לא לפרסם את זה או סיבות אחרות אשר יכול להצדיק שיטתם. יש סומכים על ההדרכה אשר רבם זצ"ל נתן בכתב ברור. וכל אותן המפלגות אשר לא מפגינים נגד מעשי המושלים הנקרא ציונים — לא מפרסמים שיטתם לפי תורתנו הקדושה. הגיע הזמן שכן מוכרחים לפרסם כל אחד שיטתו לכלל ישראל. ואחדות בטח יעשה יותר קל עבודתנו לה' וגם חינוך בנים לכבוד ה'.

ברור שכולם שונאים את המחלוקת וכולם אוהבים את השלום המביא רפואה לכלל ישראל.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לכל עם ישראל.

חי"ל שפיינבערג

מגדולי חסידי מונקאטש

במדת מלכות, אבל בנין ערים וכפרים אפי' בשלטון עירוני, בודאי מותרים, ולהושיב בהם רק יהודים חרדים, ואין צורך לפלפל בזה.

סו"ד איני יודע למה זה כבודך מסריר אותי בפולסים הללו, שכולם הגם הלכתא למשיחא, ומאי דהוה הוה, ואין בידינו לשנות מהלך הענינים, אבל יש בידינו להטיב הענינים. ובנוגע מרד באומה"ע, אין כל ספק בעיני, שכל מי שעבר את הגיהנם הנאצי, אם יבוא לידו איזה רוצח מן הרוצחים ותהי' באפשרותו, בלי ספק יעקרו משרשו, וכן נוהגים אף בויליאמסבורג ובדברי ימי ישראל בגלותו ישנם הרבה עובדות של התקוממות נגד הרוצחים, אם ראו שיש מקום לנצחם, ומאי מרידה שיך בזה, אם יהודי רוצה להציל את נפשו ואת ב"ב מהריגות משונות ר"ל.

. . .

והנה בכל התנגדותנו הכבושה לציונות ולכל תנועה חפשית, ואנחנו מתפללים מקרב לב עמוק, יתמו חסאים ורשעים עוד אינם, ועל אף תעלוליהם הגסים והמשוקצים של הציונים והחפשים בארה"ק ובשאר ארצות, ומעשיהם המתועבים להשניא את כל יהודי חרדי בעיני חבריהם ובעיני הגוים, בכל זאת עלינו אנשי התורה והדת, להיזהר שלא לעשות איזה מעשה שיוכל לסכן ח"ו, את הישוב היהודי בארה"ק. שישנם בתוכם למאות אלפים יהודים ותשב"ר כשרים וחפים מפשע, והשי"ת יתן בלב הרשעים להכיר לדעת את אוחלתם, ולשוב בתשובה שלמה לדת קודש.

וכוח יר"ש לגלות האמת

א"כ המערכת הנכבדה "המאור הי"ו. אבקש כבודו שליט"א ליתן לפרסם דבר דחוף אשר בטח יעזור להשיג להברכה ה' יכרך את עמו בשלום. הויכוח יגלה את האמת לאמיתו. מה מעכב לאסוף ראשי רבנים מכל המפלגות שומרי תורה ומצות ה' להוציא את האמת ע"פ תורה הקדושה בענינים אשר מבדילינ' אותנו אנ"ש יצ"א.

היהודים בכל העולם מלאים צער מזה, כולם שואלים למה לא אחדות. ואם האסיפה באמת כל כך קשה ובלתי אפשר, אז לכה"פ צריך כל אחד בכתב לפרסם הצדק אשר

קאנוועניענס

טרעוועל אינק.

הוא המשרד הכי מפורסם

בהנהלתו של

מתתי פריעזעל

לפידור כל מיני מפעלות ועניני

מפעל לכל ארצות תבל

המון הקונים והידידים של

מתתי פריעזעל

הנם עדות נאמנה על שרות מיוחד

משביע רצון זה רבות בשנים.

CONVENIENT TRAVEL INC.

608 Fifth Avenue

New York, N. Y. 10017

Tel: 581-4477

דבר יקר לכל נוסע היא מתנתנו המפוארת

מדריך לנוסע שומר מצוה

בגודל כיס כולל התפללות והדינים הנחוצים

לכל נוסע באויר